

ІНСТИТУТ АДВОКАТУРИ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА

Україна, як досить молодадержава сьогодні тримає курс демократичного розвитку, що супроводжується створенням та функціонуванням відповідних державних органів та організацій, завданням яких є захист прав і свобод людини та громадянина, а також прийняттям відповідних законів та інших нормативно – правових актів в цьому напрямку. Відповідно постає питання застосування на практиці законів та ефективність різноманітних інститутів захисту прав людини і громадянина, що неможливо без звернення окремих громадян до інституту адвокатури – як спільноти професійних юристів.

важливе значення має професійний рівень адвоката, до якого звернулася за правовою допомогою особа, яка зазнала порушення своїх прав та свобод. і тому важливо, щоб адвокатура мала галузеві напрями діяльності, а саме: були категорії адвокатів, які спеціалізуються на конституційному праві, кримінальному праві, цивільному праві, трудовому праві, господарському праві тощо. це розгалуження у спеціалізації дає змогу адвокату більш професійно захистити інтереси клієнта при порушенні його прав та свобод в тій чи іншій сфері.

складовою частиною судово-правової реформи кінця минулого і початку нинішнього століть є вдосконалення правового та публічного статусу вітчизняної адвокатури. Необхідність зміни законодавства про адвокатуру і направлення цих змін були зумовлені розвитком самої адвокатури в умовах економічних і політичних перетворень в країні, активізацією правового життя, появою нових актуальних потреб в правових послугах.

інститут адвокатури є особливим інститутом громадянського суспільства в Україні. Про це свідчить імператив професійного захисту прав та законних інтересів осіб у суді, публічно-правовий статус досліджуваного інституту, надання державою права на отримання юридичної допомоги абсолютно всім фізичним і юри-

дичним особам. На сьогоднішній день розвиток цього інституту відбувається в рамках процесу модернізації правової системи – комплексу соціальних, економічних, правових, політичних, культурних та інтелектуальних трансформацій.

адвокатура у правовій державі має всі можливості долучатися не тільки до захисту приватних інтересів, а й забезпечувати пріоритетність конституції в цілому, адже захист прав особи прямо пов'язаний із повноваженнями адвокатів щодо забезпечення верховенства основного Закону. крім того, головним чином саме через адвокатуру реалізується проголошене у ст. 63 конституції України право на захист підозрюваного, обвинуваченого, підсудного.

Пріоритетними напрямками вдосконалення адвокатури є організаційна незалежність, професійна компетентність, самоврядність, невід'ємність адвокатури від правосуддя і від ефективного захисту прав і свобод людини.

одними з найважливіших принципів, що лежать в основі будь-якого громадянського суспільства, незалежно від специфіки тієї чи іншої країни, є: безумовне визнання і захист природних прав людини і громадянина; рівність всіх перед законом і правосуддям; надійна юридична захищеність особи. адвокатура, відповідно до законодавства України, може безпосередньо впливати на втілення цих принципів. так, ст. 59 конституції України закріплює право кожного на безкоштовну правову допомогу; на вільний вибір захисника своїх прав. На конституційному рівні закріплюється положення про те, що для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

в Україні інститут адвокатури здійснює свою діяльність на основі Закону України «Про адвокатуру», який забезпечує незалежність адвокатури, регламентує надання юридичної допомоги, захист їх прав та інтересів у суді тощо.

метою існування адвокатури, як інституту професійного захисту та представництва, є надання юридичної допомоги всім, хто в такий потребує. Ні на одну іншу організацію, яка не є державною, сьогодні не покладаються такі важливі державні функції. Запорукою успішної адвокатської діяльності є демократія, законність, дотримання прав людини, повага його індивідуальної свободи, честі та гідності.

сучасна правова держава повинна забезпечувати незалежність адвокатури і доступність юридичної допомоги; сприяти у здійснен-

ні заходів щодо підвищення кваліфікації адвокатів, вживати заходів до захисту адвокатів від переслідувань, необґрунтованих обмежень їхньої професійної діяльності. адвокатські об'єднання, спираючись на допомогу і підтримку держави, повинні активно сприяти забезпеченню прав людини, формуванню правової держави.

таким чином, інститут адвокатури є особливим інститутом громадянського суспільства з чітко визначеними філософсько-правовими характеристиками, який поєднує в собі риси професійної, громадської, корпоративної організації зі специфічними організаційно-правовими засадами функціонування відповідно до параметрів сучасної гуманістичної правозахисної ідеї. саме тому престиж адвокатури та ефективність її діяльності безпосередньо пов'язані зі статусом людини в громадянському суспільстві та правовій державі, зі ставленням суспільства до фундаментальних принципів демократії й законності.